

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση : Βασ. Σοφίας 15

Τ.Κ. 106 74 Αθήνα

Τηλέφωνο : 213 131337,-3340, -3378

Email : ped.hrm@ypes.gov.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 26/8/2022

Αριθ. Πρωτ.:

ΔΙΔΑΔ/Φ.69/ 213/οικ.13594

ΠΡΟΣ :

Όπως πίνακας αποδεκτών

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις επί διατάξεων για τη χορήγηση αδειών

Σχετ.: Οι αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/185/οικ. 19379/8-10-2021 (ΑΔΑ: ΩΥΣΑ46ΜΤΛ6-ΒΤΡ) και ΔΙΔΑΔ/Φ.69/117/οικ. 11102/28-5-2020 (ΑΔΑ: 6ΣΦ146ΜΤΛ6-48Π) εγκύκλιοι της Υπηρεσίας μας

Σε συνέχεια των ανωτέρω εγκυκλίων της Υπηρεσίας μας και κατόπιν ερωτημάτων που τίθενται στην Υπηρεσία μας παρέχονται οι κάτωθι διευκρινίσεις:

Α. ΑΔΕΙΑ ΑΝΕΥ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΕΚΝΟΥ

Λαμβάνοντας υπόψη τις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν.3528/2007), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 56 του ν.4830/2021, διευκρινίζονται τα εξής:

1. Η προβλεπόμενη στις ανωτέρω διατάξεις άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου, **συνδέεται αυτοτελώς με κάθε τέκνο**, για το οποίο ο υπάλληλος αιτείται την εν λόγω άδεια. Ως εκ τούτου, οι υπάλληλοι- γονείς περισσότερων του ενός τέκνου, δύνανται να λάβουν την εν λόγω άδεια διακριτά ή και διαδοχικά για κάθε ένα εξ αυτών. Από την αιτούμενη άδεια αυτή για κάθε τέκνο, χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και για δύο (2) μήνες εξ αυτών, μηνιαίως, καταβάλλεται στον γονέα ποσό ίσο με τον ελάχιστο νομοθετημένο μισθό. Ως εκ τούτου, οι υπάλληλοι θα πρέπει κατά την υποβολή του αιτήματος για τη χορήγηση της άδειας και εφόσον δικαιούνται τις εν λόγω διευκολύνσεις για περισσότερα από ένα τέκνα, να προσδιορίζουν στην αίτησή τους για ποιο τέκνο αιτούνται τη χορήγηση της άδειας αυτής και για ποιο χρονικό διάστημα.

2. Οι υπάλληλοι που κατά το χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του ν.4830/2021, ήτοι στις 18-9-2021 τελούσαν ήδη σε άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου δυνάμει των μέχρι τότε ισχυουσών διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 53 του ΥΚ και του ν.4075/2012 (και μετά τις 19.6.2021 του ν.4808/2021) δικαιούνται να τους καταβληθεί ο ελάχιστος νομοθετημένος μισθός για δύο (2) μήνες για κάθε τέκνο, εφόσον συνέχιζαν να τελούν σε άδεια άνευ αποδοχών τουλάχιστον για δύο μήνες μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν.4830/2021. Σε περίπτωση που υπάλληλος, **μόνιμος ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου**, αιτείται εκ νέου μετά τις 18.9.2021 τη χορήγηση άδειας άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου, αλλά έχει ήδη λάβει και κατά το παρελθόν άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ΥΚ και του ν.4075/2012, η οποία έχει ήδη υπολογιστεί ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, δύνανται να λάβει για τους πρώτους δύο μήνες της άδειας που θα χορηγηθεί μετά τις

18-9-2021, τον ελάχιστο νομοθετημένο μισθό. Σε κάθε περίπτωση το ανώτατο όριο του χρόνου της άδειας άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου που δύναται να αναγνωριστεί ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας είναι οι τέσσερις (4) μήνες για κάθε τέκνο, ανεξαρτήτως εάν χορηγήθηκε πριν ή μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν.4830/2021.

Υπάλληλοι με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ, στους οποίους είχε χορηγηθεί άδεια άνευ αποδοχών τεσσάρων μηνών για ανατροφή τέκνου με τις διατάξεις του ν.4075/2012 και η άδεια αυτή είχε ολοκληρωθεί ήδη κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν.4808/2021, δεν δικαιούνται εκ νέου την άδεια των τεσσάρων μηνών του άρθρου 28 του ν.4808/2021, καθώς έχει γίνει ήδη χρήση του ως άνω ευεργετήματος για το τέκνο, το οποίο αφορά, με τις διατάξεις του ν. 4075/2012. Η ως άνω οδηγία προκύπτει και από τις διατάξεις του άρθρου 53 του ν.4808/2021, «Για κάθε εργαζόμενο γονέα, στον οποίο έχει χορηγηθεί γονική άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4075/2012 (Α' 89) και η οποία δεν έχει λήξει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, ο Ο.Α.Ε.Δ. υποχρεούται να καταβάλει το επίδομα της παρ. 3 του άρθρου 28», οπότε είναι και η μόνη περίπτωση κατά την οποία ο υπάλληλος με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ θα ήταν δυνατόν να κάνει συνδυαστική χρήση των διατάξεων των ν.4075/2012 και ν. 4808/2021.

Παράδειγμα: Σε υπάλληλο είχε χορηγηθεί άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου διάρκειας πέντε (5) μηνών από 1.2.2021 έως 1.7.2021 για ένα (1) εκ των τέκνων της. Από το διάστημα αυτό οι τέσσερις (4) μήνες είχαν ήδη αναγνωριστεί ως πραγματική δημόσια υπηρεσία δυνάμει των σχετικών διατάξεων του ν. 4075/2012 και εν συνεχεία του ν.4808/2021. Δεδομένου ότι η άδεια έληξε πριν την έναρξη ισχύος των ρυθμίσεων του ν.4830/2021 η υπάλληλος, σε περίπτωση που αιτηθεί εκ νέου άδεια άνευ αποδοχών για το ίδιο τέκνο μετά τις 18.9.2021 για χρονικό διάστημα ίσο ή μεγαλύτερο των δύο μηνών, θα της καταβληθεί για τους δύο (2) πρώτους μήνες ο ελάχιστος νομοθετημένος μισθός, λαμβάνοντας υπόψη φυσικά και το χρόνο της άδειας που θα αιτηθεί, ωστόσο ο χρόνος αυτός δεν θα είναι χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, καθώς ήδη έχει αναγνωριστεί ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας δυνάμει των προϊσχυουσών διατάξεων.

3. Η άδεια της παρ. 1 του άρθρου 53 του ΥΚ για ανατροφή τέκνου χορηγείται είτε συνεχόμενα είτε τμηματικά, αλλά δεν είναι δυνατή η χορήγησή της για διάστημα μικρότερο του ενός (1) μηνός. Σε κάθε περίπτωση όμως για τον υπολογισμό της άδειας άνευ αποδοχών ως χρόνου πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας ή για την καταβολή του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις δεν απαιτείται ως προϋπόθεση να υποβληθεί αίτηση και να χορηγηθεί άδεια για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα π.χ. κατ' ελάχιστον τέσσερις (4) μήνες.

Παραδείγματα:

α) Υπάλληλος αιτείται άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου διάρκειας δύο (2) μηνών από 1.10.2022 έως 1.12.2022 για ένα (1) εκ των δύο (2) τέκνων της, για το οποίο δεν έχει λάβει στο παρελθόν άδεια δυνάμει παρ. 1 του αρ. 53 του ΥΚ.. Δεδομένου ότι στις σχετικές διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 53 του ΥΚ προβλέπεται η άδεια αυτή να λαμβάνεται συνεχόμενα ή τμηματικά, η αίτησή της δύναται να ικανοποιηθεί, παρότι αιτείται τη χορήγηση άδειας μόνο για δύο (2) μήνες. Το διάστημα αυτό, ήτοι και οι δύο (2) μήνες θα αναγνωριστούν ως πραγματική δημόσια υπηρεσία και θα της καταβληθεί κατά τη διάρκειά του ο ελάχιστος νομοθετημένος μισθός.

β) Υπάλληλος αιτείται άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου διάρκειας ενός (1) μήνα από 1.10.2022 έως 1.11.2022 για το τρίτο εκ των τέκνων της, για το οποίο δεν έχει λάβει στο παρελθόν άδεια δυνάμει της παρ. 1 του αρ. 53 του ΥΚ. Το διάστημα αυτό του ενός μήνα θα της αναγνωρισθεί ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και θα της καταβληθούν πλήρεις αποδοχές.

4. Επισημαίνεται επίσης ότι ο υπολογισμός μέρους της άδειας άνευ αποδοχών ως χρόνου πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και η καταβολή για δύο (2) μήνες του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις χορήγησης της διευκόλυνσης της παρ. 1Α του άρθρου 51 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει, καθώς αποτελεί διακριτή διευκόλυνση.

5. Για τον προσδιορισμό του ύψους του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 53 του ΥΚ (για τους μόνιμους και τους ΙΔΑΧ) και του άρθρου 28 του ν.4808/2021 (για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ) σχετική είναι η αριθ. οικ. 2/80544/ΔΕΠ/15-2-2022 εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών (ΑΔΑ: ΨΧΠΥΗ-ΤΞΧ), η παροχή δε αυτή δεν προσαυξάνεται με κανένα από τα προβλεπόμενα μηνιαία επιδόματα του ενιαίου μισθολογίου.

6. Σε περίπτωση γέννησης τρίτου και περισσότερων τέκνων, εφαρμόζεται μόνο η διάταξη του άρθρου 53 του ΥΚ, σύμφωνα με την οποία για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών για το τρίτο παιδί και για κάθε παιδί πέραν του τρίτου, η άδεια χορηγείται με πλήρεις αποδοχές, εφόσον πρόκειται για τέκνο ηλικίας έως οκτώ (8) ετών χωρίς να εφαρμόζεται σωρευτικά και η διάταξη που προβλέπει την καταβολή του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού για τους δύο (2) πρώτους μήνες της άδειας άνευ αποδοχών. Σε κάθε περίπτωση χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών για κάθε τέκνο υπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

7. Κατόπιν τροποποίησης της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα με τις διατάξεις του ν.4830/2021 η τρίμηνη άδεια με πλήρεις αποδοχές σε περίπτωση γέννησης τρίτου και περισσότερων τέκνων αποτελεί και αυτό αυτοτελές δικαίωμα κάθε γονέα για κάθε τέκνο πέραν του τρίτου, ωστόσο δεν είναι δυνατή η χρήση του ταυτόχρονα για το ίδιο χρονικό διάστημα και από τους δύο γονείς.

8. Για τη διαπίστωση συνδρομής της προϋπόθεσης της ηλικίας του τέκνου (8 έτη), η ηλικία των τέκνων υπολογίζεται με βάση την ημερομηνία γέννησής τους, όπως άλλωστε κατά τον ίδιο τρόπο υπολογίζεται και για τη χορήγηση του μειωμένου ωραρίου ή της 9μηνιας άδειας ανατροφής τέκνου, χωρίς να είναι δυνατή άλλη ερμηνευτική προσέγγιση ελλείψει ειδικής προς τούτο ρύθμισης.

9. Οι γονείς διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων δικαιούνται να λάβουν την άδεια για κάθε παιδί ξεχωριστά, τμηματικά ή και συνεχόμενα, και δικαιούνται να λάβουν την παροχή του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού για δύο (2) μήνες επιπλέον, ανεξαρτήτως του αριθμού των παιδιών που γεννήθηκαν μαζί και πάντα εντός του ηλικιακού ορίου των οκτώ (8) ετών. Διευκρινίζεται εν προκειμένω ότι επεκτείνεται το χρονικό διάστημα του ευεργετήματος, ήτοι κατά 2 μήνες επεκτείνεται το χρονικό διάστημα καταβολής του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού, καθώς και ο χρόνος που αναγνωρίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία και σε καμία περίπτωση δεν καταβάλλεται για κάθε μήνα της άδειας διπλός ελάχιστος νομοθετημένος μισθός.

Παράδειγμα: Για την περίπτωση υπαλλήλου που αποκτά τέκνα κατόπιν τρίδυμης κύησης, χωρίς να έχει άλλα τέκνα, ισχύουν τα εξής:

Υπάλληλος με τρίδυμα τέκνα που αιτείται να λάβει άδεια άνευ αποδοχών δικαιούται για τα δύο εξ αυτών και για κάθε ένα αυτοτελώς να λάβει άδεια άνευ αποδοχών, κατά τη διάρκεια της οποίας θα καταβληθεί για τους δύο πρώτους μήνες ο ελάχιστος νομοθετημένος μισθός και 4 μήνες θα υπολογιστούν ως πραγματική δημόσια υπηρεσία. Για το τρίτο εκ των τριδύμων ο/η υπάλληλος δικαιούται να λάβει τρεις μήνες με πλήρεις αποδοχές (λόγω του ότι είναι το τρίτο τέκνο) και τέσσερις μήνες θα αναγνωριστούν ως πραγματική δημόσια υπηρεσία (σχετικό παράδειγμα στον κατωτέρω πίνακα).

10. Οι μονογονείς, λόγω θανάτου του άλλου γονέα ή λόγω ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης του τέκνου από τον άλλο γονέα, δικαιούνται τις διευκολύνσεις της άδειας και του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού εις διπλούν. Για τις περιπτώσεις αυτές διευκρινίζεται ότι η καταβολή του ελάχιστου νομοθετημένου μισθού εις διπλούν σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι καταβάλλεται διπλάσιο ποσό εντός του ίδιου μήνα, αλλά ότι παράλληλα με τον διπλασιασμό του δικαιούμενου διαστήματος της άδειας διπλασιάζεται και το δικαίωμα για καταβολή του ελάχιστου

νομοθετημένου μισθού κατά το χρονικό διάστημα της άδειας, ήτοι καταβάλλεται ο ελάχιστος νομοθετημένος μισθός για διπλάσιο χρονικό διάστημα από ό,τι προβλέπεται για έναν μη μονογονέα υπάλληλο.

Παράδειγμα: Σε περίπτωση μονογονέα με ένα (1) τέκνο ηλικίας κάτω των 8 ετών και επιπλέον δίδυμα τέκνα, επίσης ηλικίας κάτω των 8 ετών, ο/η υπάλληλος δύναται να λάβει για το πρώτο τέκνο και για ένα εκ των διδύμων τέκνων άδεια άνευ αποδοχών, κατά τη διάρκεια της οποίας θα καταβληθεί ο ελάχιστος νομοθετημένος μισθός για τέσσερις μήνες για κάθε ένα εξ αυτών και ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας θα αναγνωριστούν 8 μήνες για κάθε τέκνο. Για το έτερο εκ των διδύμων, που είναι το τρίτο τέκνο ο/η μονογονέας δικαιούται να λάβει τρεις μήνες με πλήρεις αποδοχές (λόγω του ότι είναι το τρίτο τέκνο) και τέσσερις μήνες θα αναγνωριστούν ως πραγματική δημόσια υπηρεσία, χωρίς περαιτέρω διπλασιασμό του δικαιώματος αυτού, όπως προκύπτει και από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης.

Στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται προς διευκόλυνση των Υπηρεσιών παραδείγματα εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων για υπαλλήλους με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΝΕΥ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΕΚΝΟΥ					
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ/ ΠΑΡΟΧΕΣ	1 ^ο ΤΕΚΝΟ	2 ^ο ΤΕΚΝΟ	3 ^ο ΤΕΚΝΟ	4 ^ο ΤΕΚΝΟ
Υπάλληλος με δύο τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	4 μήνες	4 μήνες		
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό		
Υπάλληλος με δίδυμα τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	4 μήνες	4 μήνες		
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό		
Υπάλληλος με τρία τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες	
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	
Υπάλληλος με τριδύμα τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες	
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	
Υπάλληλος με 1 τέκνο και τριδύμα τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες	
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	
Υπάλληλος με	Χρόνος πραγματικής δημόσιας	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΑΝΕΥ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΕΚΝΟΥ

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ	ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ/ ΠΑΡΟΧΕΣ	1 ^ο ΤΕΚΝΟ	2 ^ο ΤΕΚΝΟ	3 ^ο ΤΕΚΝΟ	4 ^ο ΤΕΚΝΟ
τέσσερα τέκνα	υπηρεσίας				
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών
Υπάλληλος με 2 τέκνα και δίδυμα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες	4 μήνες
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	2 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών
Μονογονέας υπάλληλος με δύο τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	8 μήνες	8 μήνες		
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό		
Μονογονέας υπάλληλος με τρία τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	8 μήνες	8 μήνες	4 μήνες	
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	
Μονογονέας υπάλληλος με δίδυμα τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	8 μήνες	8 μήνες		
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό		
Μονογονέας υπάλληλος με τρίδυμα τέκνα	Χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας	8 μήνες	8 μήνες	4 μήνες	
	Αποδοχές (το διάστημα καταβολής αποδοχών <u>συμπεριλαμβάνεται στον χρόνο πραγμ. δημ. υπηρ.</u>)	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	4 μήνες ελάχιστο νομοθετημένο μισθό	3 μήνες καταβολή πλήρων αποδοχών	

10. Αναφορικά με τη δυνατότητα χορήγησης αδειών για την ανατροφή του τέκνου (με ή χωρίς αποδοχές) και στους δύο γονείς για το ίδιο χρονικό διάστημα, ανεξαρτήτως της σχέσης εργασίας τους, και πέραν των περιπτώσεων για τις οποίες ήδη προκύπτει ρητά από τις οικείες διατάξεις η απαγόρευση ταυτόχρονης χορήγησης των διαφόρων διευκολύνσεων (άδεια ανατροφής ή μειωμένο ωράριο, άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου, άδεια φροντίδας τέκνου, ειδική παροχή προστασίας μητρότητας), σας γνωρίζουμε ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση των αιτούμενων διευκολύνσεων στους δικαιούχους για το ίδιο χρονικό διάστημα, καθώς ο νομοθέτης θέλησε μεν να προβλέψει διευκολύνσεις στο πλαίσιο συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των υπαλλήλων προβλέποντας ωστόσο ταυτόχρονα για τις περισσότερες περιπτώσεις προϋποθέσεις για τη χορήγησή τους που καταδεικνύουν ότι σκοπός των νομοθετικών ρυθμίσεων είναι η διαδοχική αποδέσμευση των γονέων από τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα ως προς τη χορήγηση διευκολύνσεων για τη φροντίδα του τέκνου τους προκειμένου να διασφαλίζεται

αφενός η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος αφετέρου η φροντίδα του τέκνου για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με την παραμονή εκάστου γονέα σε διαφορετικό χρονικό διάστημα από τον άλλο με το τέκνο για το οποίο χορηγείται η άδεια. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι είναι δυνατή η χορήγηση των ανωτέρω αδειών που προβλέπονται για την ανατροφή τέκνου παράλληλα με την άδεια μητρότητας (λοχεία) δεδομένου ότι ο σκοπός χορήγησης της εν λόγω άδειας διαφέρει και συναρτάται και με την ανάρρωση και βελτίωση της υγείας της μητέρας.

11. Στο ίδιο πλαίσιο και δεδομένου ότι από τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 53 του ΥΚ και του άρθρου 28 του ν.4808/2021 προκύπτει ότι η αρμόδια υπηρεσία απαντά στην αίτηση του υπαλλήλου για χορήγηση άδειας άνευ αποδοχών άμεσα και πάντως το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της, επισημαίνεται ότι οι Υπηρεσίες υποχρεούνται μεν να απαντούν εντός ενός (1) μηνός στα υποβαλλόμενα αιτήματα, δύνανται όμως παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη και την ανάγκη εύρυθμης λειτουργίας των Υπηρεσιών αλλά και τα κριτήρια που τίθενται συμπληρωματικά στο άρθρο 28 του ν.4808/2021, να τα προτεραιοποιούν και να χορηγούν τις άδειες ακόμη και σε χρόνο που υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα από την υποβολή του αιτήματος. Υπενθυμίζεται, ότι σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν.4808/2021 αιτήσεις γονέων με αναπηρία, γονέων παιδιών με αναπηρία, με μακροχρόνια ή αιφνίδια ασθένεια, πολύτεκνων και μόνων γονέων λόγω θανάτου γονέα, ολικής αφαίρεσης της γονικής μέριμνας ή μη αναγνώρισης τέκνων, καθώς και γυναικών μετά την άδεια μητρότητας και την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας, χορηγούνται με απόλυτη προτεραιότητα. Επίσης, προτεραιότητα δίνεται στις αιτήσεις γονέων παιδιών λόγω νοσηλείας ή ασθένειας του παιδιού ή λόγω αναπηρίας ή σοβαρής ασθένειας συζύγου, συντρόφου συμβίωσης, συγγενούς, γονέων παιδιών γονέων παιδιών διδύμων, τριδύμων ή και περισσότερων πολύδυμων τέκνων, καθώς και γονέων έπειτα από πρόωρο τοκετό.

12. Σε περίπτωση που υπάλληλος διορίζεται σε υπηρεσία του Δημοσίου και πριν από τον διορισμό του έχει λάβει ήδη ως εργαζόμενος στον ιδιωτικό τομέα ή ως εργαζόμενος με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ στο Δημόσιο ή ως μόνιμος ή ΙΔΑΧ υπάλληλος σε φορέα του Δημοσίου τις παροχές και διευκολύνσεις που προβλέπονται σε περίπτωση χορήγησης άδειας άνευ αποδοχών για ανατροφή τέκνου (χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας και ελάχιστος νομοθετημένος μισθός ή πλήρεις αποδοχές) είτε δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα είτε δυνάμει του άρθρου 28 του ν.4808/2021 (ως εργαζόμενος στον ιδιωτικό τομέα ή ως εργαζόμενος με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ στο Δημόσιο) δεν είναι δυνατή η εκ νέου χορήγηση των ίδιων διευκολύνσεων για το ίδιο τέκνο, δεδομένου ότι ο υπάλληλος έχει λάβει ήδη τα σχετικά ωφελήματα και έχει ικανοποιηθεί ο σκοπός των ρυθμίσεων περί εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ο δε χρόνος αυτός της άδειας άνευ αποδοχών που τυχόν έχει ληφθεί πριν από τον διορισμό θα υπολογιστεί ούτως ή άλλως ως προϋπηρεσία. Σε κάθε περίπτωση στον νεοδιοριζόμενο υπάλληλο δύναται να χορηγηθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 53 παρ. 1 του ΥΚ πενταετής άδεια άνευ αποδοχών χωρίς όμως να επαναχορηγηθούν τα πλεονεκτήματα της αναγνώρισης μέρους αυτής ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας ή της καταβολής για μέρος αυτής αποδοχών, εφόσον αυτά έχουν ήδη χορηγηθεί για το ίδιο τέκνο.

Β. ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Κατόπιν ερωτημάτων που τίθενται στην Υπηρεσία μας εν γένει για θέματα χορήγησης αδειών διευκρινίζονται περαιτέρω τα εξής:

1. Υπάλληλοι που διορίζονται στο Δημόσιο, σε Υπηρεσίες που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικα και με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, έχοντας τέκνο ηλικίας έως τεσσάρων (4) ετών δικαιούνται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.51/590/οικ.14346/29.5.2008 εγκύκλιο της Υπηρεσίας μας, να λάβουν συνεχόμενη άδεια ανατροφής τέκνου τόσης διάρκειας όσο είναι, με βάση το ισχύον μειωμένο

ωράριο, το άθροισμα των ωρών οι οποίες απομένουν από την ημερομηνία του διορισμού του μέχρι τη συμπλήρωση του 4ου έτους της ηλικίας του τέκνου του, πέραν του οποίου η συνέχιση της άδειας δεν είναι επιτρεπτή. Σε περίπτωση που έχουν ήδη λάβει διευκολύνσεις για την ανατροφή του τέκνου τους κατ'εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, είτε ως απασχολούμενοι στον ιδιωτικό τομέα είτε ως απασχολούμενοι με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ στο Δημόσιο, οι διευκολύνσεις αυτές δεν αφαιρούνται από την άδεια ανατροφής που θα προκύψει ότι δικαιούνται δυνάμει του άρθρου 53 παρ. 2 του ΥΚ και αφού λάβει χώρα ο ως άνω υπολογισμός.

2. Αναφορικά με την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας και σε συνέχεια των αναφερόμενων στην αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/185/οικ. 19379/8-10-2021 (ΑΔΑ: ΩΥΣΑ46ΜΤΛ6-ΒΤΡ) εγκύκλιο επισημαίνεται ότι κατά τη διάρκεια της ως άνω ειδικής άδειας, ο φορέας στον οποίο ανήκει οργανικά η υπάλληλος ή ο φορέας, στον οποίο υπηρετεί η δικαιούχος υπάλληλος, υποχρεούται να καταβάλλει στην εργαζόμενη μητέρα μηνιαίως ποσό ίσο με τον κατώτατο μισθό, όπως αυτός κάθε φορά καθορίζεται με βάση την ΕΓΣΣΕ ή την σχετική νομοθεσία, με την οποία καθορίζεται ο κατώτατος νομοθετημένος μισθός.

3. Όσον αφορά ερωτήματα σχετικά με τη χορήγηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 29 του ν. 4808/2021 άδειας φροντιστή σε υπαλλήλους του Δημοσίου, ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, και λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η εν λόγω άδεια σύμφωνα με την αριθ. 47972/7-7-2021 εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων χορηγείται χωρίς αποδοχές, επισημαίνεται ότι για τους υπαλλήλους του Δημοσίου ισχύουν ήδη ευνοϊκότερες ρυθμίσεις που προβλέπουν τη χορήγηση ειδικών αδειών με πλήρεις αποδοχές για τη φροντίδα συζύγων, τέκνων και δικαστικώς συμπαραστατούμενων προσώπων ενώ παράλληλα προβλέπεται, για τους μόνιμους και τους ΙΔΑΧ, ούτως ή άλλως δυνατότητα χορήγησης άδειας άνευ αποδοχών για προσωπικούς λόγους (άρθρο 51 παρ. 1 του ΥΚ), η οποία είναι και χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας, ή με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 51 του ΥΚ..

4. Για τη χορήγηση της ειδικής άδειας των 22 ημερών της παρ. 2 του άρθρου 50 του Υπαλληλικού Κώδικα σε υπαλλήλους που έχουν τέκνα με βαριά νοητική στέρηση ή σύνδρομο Down ή Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή (Δ.Α.Δ.) είναι δυνατόν να προσκομίζεται γνωμάτευση Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), εφόσον σε αυτή, πέραν του ποσοστού αναπηρίας, περιλαμβάνεται και χαρακτηρισμός του βαθμού νοητικής στέρησης ή γνωμάτευση Δ.Α.Δ. ή συνδρόμου Down, λαμβάνοντας υπόψη και τον χρόνο ισχύος του εν λόγω πιστοποιητικού.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ερωτήματα που αφορούν υπαλλήλους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού θα απευθύνονται ή θα αποστέλλονται αρμοδίως στη Διεύθυνση Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών (info@ypes.gr).
2. Οι αποδέκτες της παρούσας εγκυκλίου παρακαλούνται να την κοινοποιήσουν, με κάθε πρόσφορο τρόπο, στους υπαλλήλους και σε όλους τους φορείς που υπάγονται ή εποπτεύονται από αυτούς, εφόσον ανήκουν στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών ρυθμίσεων.
3. Ερωτήματα που υποβάλλονται από Ν.Π.Ι.Δ. θα πρέπει να απευθύνονται στους εποπτευόμενους φορείς και δεδομένου ότι στα Ν.Π.Ι.Δ. εφαρμόζεται κατ' αρχήν η εργατική νομοθεσία ή ο οικείος Κανονισμός Προσωπικού, εφόσον υπάρχει, και μόνο κατ' εξαίρεση ο Υπαλληλικός Κώδικας, με την προϋπόθεση ρητής παραπομπής στις διατάξεις του, στα ερωτήματα αυτά θα πρέπει να προκύπτει το εφαρμοστέο νομοθετικό πλαίσιο.
4. Εφόσον κατά την εφαρμογή των διατάξεων ανακύπτουν ερωτήματα, τα οποία δεν καλύπτονται από τις οδηγίες που δίνονται με την παρούσα ή προηγούμενες εγκυκλίους, οι Δ/νσεις Προσωπικού αποκλειστικά δύνανται να απευθύνονται στην Υπηρεσία μας για περαιτέρω πληροφορίες ή διευκρινίσεις παρέχοντας κάθε στοιχείο απαραίτητο για την υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου, για τον οποίο το ερώτημα.

5. **Οι υπάλληλοι απευθύνονται αποκλειστικά στις Δ/νσεις Προσωπικού**, στις οποίες υπάγονται για τη διατύπωση τυχόν ερωτημάτων. Η Υπηρεσία μας θα θέτει στο αρχείο ή θα διαβιβάζει αρμοδίως ερωτήματα μεμονωμένων υπαλλήλων, οι οποίοι δεν έχουν απευθυνθεί αρμοδίως στην Υπηρεσία τους.
6. Ερωτήματα που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας και απαντώνται με την παρούσα εγκύκλιο, δεν θα απαντηθούν μεμονωμένα, αλλά θα τεθούν στο ΑΡΧΕΙΟ.

Η παρούσα εγκύκλιος έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, www.ypes.gr, στη διαδρομή «Ανθρώπινο Δυναμικό Δημοσίου Τομέα - Ανθρώπινο Δυναμικό».

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΓΙΑΝΝΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Όλα τα Υπουργεία, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
2. Γενικές και Ειδικές Γραμματείες Υπουργείων, Δ/νσεις Διοικητικού /Προσωπικού
3. Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
4. Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Διευθύνσεις Διοικητικού (με την παράκληση να κοινοποιήσουν την παρούσα στους Ο.Τ.Α. της χωρικής τους αρμοδιότητας)
5. Όλες τις Ανεξάρτητες Αρχές, Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού
6. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
7. Προεδρία της Κυβέρνησης
8. Υπουργείο Εσωτερικών, Διεύθυνση Προσωπικού Τοπικής Αυτοδιοίκησης
9. Υπουργείο Υγείας/Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού Νομικών Προσώπων dpnp@moh.gov.gr
10. ΑΔΕΔΥ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η προϊσταμένη του
Τμήματος
Γραμματείας και Παροχής
Πληροφοριών
Υπουργείου Εσωτερικών
κ.α.α. Λογοθέτη Ζαμπέτα

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Όλα τα Υπουργεία
-Γραφεία Υπουργών, Υφυπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών
-Γραφεία Γενικών, Ειδικών και Αναπληρωτών Γραμματέων
-Γραφεία Υπηρεσιακών Γραμματέων
2. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
-Γραφεία Συντονιστών
3. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Διεύθυνση Ατομικών Ρυθμίσεων
oron_ergasias@ypakp.gr

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως
3. Προϊστάμενοι Γενικών Διευθύνσεων
4. Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών
5. web.support@ypes.gr για την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου στη διαδρομή «Ανθρώπινο Δυναμικό Δημοσίου Τομέα - Ανθρώπινο Δυναμικό».